

Historia służb specjalnych III RP - opis przedmiotu

Informacje ogólne	
Nazwa przedmiotu	Historia służb specjalnych III RP
Kod przedmiotu	14.1–Poli2P-HSSRP-S22
Wydział	Wydział Nauk Społecznych
Kierunek	Politologia
Profil	ogólnoakademicki
Rodzaj studiów	pierwszego stopnia
Semestr rozpoczęcia	semestr zimowy 2022/2023

Informacje o przedmiocie	
Semestr	3
Liczba punktów ECTS do zdobycia	2
Występuje w specjalnościach	Służby specjalne w świecie współczesnym
Typ przedmiotu	obowiązkowy
Język nauczania	polski
Sylabus opracował	dr hab. Tytus Jaskułowski, prof. UZ

Formy zajęć					
Forma zajęć	Liczba godzin w semestrze (stacjonarne)	Liczba godzin w tygodniu (stacjonarne)	Liczba godzin w semestrze (niestacjonarne)	Liczba godzin w tygodniu (niestacjonarne)	Forma zaliczenia
Ćwiczenia	15	1	-	-	Zaliczenie na ocenę

Cel przedmiotu

Wykład ma na celu zaznajomienie studiujących z podstawowymi fazami rozwoju służb specjalnych III RP po 1989 r., zarówno cywilnych jak i wojskowych. Mowa tutaj nie tylko o ich budowie, miejscu w systemie politycznym, ale także o funkcjach, zmianach ustawowych, skandalach i rozmaicie ocenianych – ale zawsze domniemanych sukcesach lub porażkach tychże

Równie istotne pozostaje zrozumienie rozbieżności metodologicznych pomiędzy znaczeniem i kompetencjami służb specjalnych w państwach demokratycznych i autorytarnych, a tym samym zrozumienie relacji pomiędzy policją polityczną w systemach autorytarnych, a służbami specjalnymi demokratycznego państwa, ze szczególnym uwzględnieniem znaczenia transformacji ustrojowej po 1989 r.

Wymagania wstępne

Posiadanie podstawowej wiedzy o historii PRL i III RP – nabytej w trakcie zajęć z historii Polski po 1945 r. i/lub historii powszechnej XX w. Pożądane jest zaliczenie przedmiotu z zakresu służb specjalnych PRL

Zakres tematyczny

1. Zagadnienia teoretyczne – tajna służba versus policja polityczna w systemach demokratycznych i postautorytarnych
2. Geneza służb specjalnych III RP – transformacja MSW w 1989 r.
3. Lustracja jako element działania służb specjalnych
4. Urząd Ochrony Państwa
5. Agencja Bezpieczeństwa Wewnętrznego
6. Agencja Wywiadu
7. Wojskowe Służby Informacyjne
8. Służba Wywiadu Wojskowego
9. Służba Kontrwywiadu Wojskowego
10. Służby specjalne w kluczowych momentach przesilen politycznych III RP
11. Stosunki zewnętrzne służb specjalnych
12. Sukcesy i porażki służb w świecie środków masowego przekazu
13. Pracownicy służb i ich ocena działania służb po 1989 r.

Metody kształcenia

Z uwagi na znaczną ilość dostępnych źródeł archiwalnych, memuarystyki, ikonografii oraz multimediów, planowany jest wykład połączony z wspólną analizą ze studentami tekstów źródłowych.

Efekty uczenia się i metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się

Opis efektu	Symbole efektów	Metody weryfikacji	Forma zajęć
Znajomość roli służb specjalnych w systemach demokratycznych i postautorytarnych	KP1_W05	- aktywność w trakcie zajęć - obserwacja i ocena aktywności na zajęciach	Ćwiczenia

Opis efektu	Symbole efektów	Metody weryfikacji	Forma zajęć
Umiejętność omówienia zadań kluczowych jednostek organizacyjnych służb cywilnych i wojskowych III RP	• KP1_W13 • KP1_U03	• dyskusja • odpowiedź ustna • przygotowanie referatu	• Ćwiczenia
Omówienie i analiza krytyczna kluczowych zdarzeń z historii III RP w kontekście roli służb oraz interpretacja źródeł.	• KP1_U05	• dyskusja • egzamin - ustny, opisowy, testowy i inne • referat	• Ćwiczenia

Warunki zaliczenia

Egzamin ustny mający na celu weryfikację wiedzy faktograficznej poznanej w trakcie wykładu oraz sprawdzenie poziomu indywidualnej analizy proponowanych monografii przedmiotowych.

Literatura podstawowa

Handbuch der kommunistischen Geheimdienste in Osteuropa 1944- 1991, red. Ł. Kamiński, K. Persak, J. Gieseke, Göttingen 2009.

Instrukcje pracy operacyjnej aparatu bezpieczeństwa 1945-1989, oprac. T. Ruzikowski,,Warszawa 2004.

Analysing Intelligence. Origins, Obstacles and Innovations, red. R. Z. George, J. B. Bruce, Washington D.C. 2008.

Andregg M., *Ethics and professional Intelligence*, [w:] L. K. Johnson, *The Oxford handbook of national Security Intelligence*, Oxford 2010.

Andrew Ch., *MI 5. Die wahre Geschichte des britischen Geheimdienstes*, Berlin 2011.

Angriff und Abwehr. Deutsche Geheimdienste nach 1945, red. K. Eichner, G. Schramm, Berlin 2007.

Chudy W., *Kłamcy profesjonalni. Praca dyplomaty i szpiega w ujęciu etyki*, Tychy 2004.

Clauser J., *An Introduction to Intelligence Research and Analysis*, Lanham - Maryland 2008.

Literatura uzupełniająca

Andrew Ch., Mitrochin W., *Archiwum Mitrochina, KGB w Europie i na Zachodzie*, Warszawa 2001.

Deacon R., *Spyclopaedia. An encyclopaedia of spies, secret services, operations, jargon and all subjects related to the world of espionage*, London 1988.

Cenckiewicz S., *Długie ramię Moskwy. Wywiad wojskowy Polski Ludowej 1943-1991*, Poznań 2011.

Uwagi

Pożądana jest znajomość przez studentów podstaw historii politycznej III RP.

Zmodyfikowane przez dr hab. Tytus Jaskułowski, prof. UZ (ostatnia modyfikacja: 22-04-2022 12:39)

Wygenerowano automatycznie z systemu SylabUZ